

Arany metszés készítése a Mesterprint Kft.-nél

Szalai Sándor

Amikor kedves Olvasónk erre a Magyar Grafikára rápillantott, majd a kezébe vette, bizonyára feltűnt, hogy a táblája flexibilis, gömbölyített sarkú, de talán a legelső, amit észrevett, hogy metszését aranyozás díszíti.

A folyóirat nyomóformáját és nyomtatását a debreceni Alföldi Nyomda végezte, a sarokgömbölyítést és a metszés aranyozását a Mesterprint Kft. készítette.

A Mesterprint nyomda a következő eszközparkkal rendelkezik:

- ◆ CtcP berendezéssel,
- ◆ különböző méretű és típusú ívnyomó gépekkel,
- ◆ digitális nyomógépekkel,
- ◆ irkakészítő gépsorokkal,
- ◆ broszúrakészítő gépsorral (sapkázási lehetőséggel),
- ◆ könyvtest készítéséhez szükséges gépekkel (köztük nagyteljesítményű cérnafűző géppel),
- ◆ arany metszést készítő géppel és
- ◆ egyéb gépekkel és azok kiegészítőivel (számozó, sarokperforáló stb.).

Terjedelmi okok miatt a továbbiakban csak az arany metszés készítését mutatom be.

A könyv megvágott széleinek legszebb és legnevesebb díszítése az arany metszés. Magyarországon Mátyás király híres Corvináin készítették az első arany metszéseket. Abban az időben a metszés csiszolása és megfelelő alapozása után tojásfehérje-oldat segítségével ragasztották rá a vékonyra kalapált valódi aranylapot, az aranyfüstöt. Száradás után achátkövel ragyogóan fényesre csiszolták.

Az eredmény tökéletes, a készítés módja azonban jelentősen megváltozott.

A MUNKA MENETE NAPJAINKBAN

Csiszolás

A könyvtestek befogására három különböző méretű szorító szerkezet áll rendelkezésre.

Az élmetszés csiszolása aranyozás előtt

A jó munka előfeltétele a pontosan készített könyvtest. Az esetleges vastagságbeli különbségeket (gerincmegvastagodás, beragasztott mellékletek) ki kell egyenlíteni! A könyvtesteket hossz metszésükkel lefele oszlopozzuk a sík asztalra. Az első könyvtest vagy broszúra elé és az utolsó után könyvkötőlemezből készített, kb. 1 cm vastag szorítólapokat helyezünk. Léniával fejnél illesztjük az oszlopot, kézzel enyhén megszorítjuk, majd kalapáccsal óvatosan az asztal lapjához ütögetjük. Szerszám segítségével megszorítjuk, majd áthelyezzük a gurulós állványra. Munkánk megkönnyítéséhez emelő szerkezetet is használhatunk. Az oszlopozott könyvtest a technológia befejezéséig az elforgatható szerkezetben marad. A befogó lehetővé teszi az eleje-, a fej- és a lábmetszés háromszori csiszolását szalagos csiszológéppel, majd ezeket követően az aranyozást. A befogó szerkezetet áttoljuk a csiszológéphez, és csatlakoztatjuk. A csiszoláshoz három, különböző finomságú csiszolószalagot használunk.

Csiszolás közben a gép előre-hátra mozgatja a kocsi. A befogószerkezeten skáláról olvasható le a mozgató mértéke (a könyvoszlop hossza), amit a csiszológépen be kell állítani. A három metszés csiszolása után (eleje-, láb- és fejmetszés) kicseréljük a csiszolószalagot közepes finomságúra. A csiszolás sorrendje ismét eleje-, láb- és fejmetszés. A harmadik csiszoláshoz egészen finom csiszolószalagot használunk.

A gömbölyített sarkokat kézi szalagcsiszolóval alakítjuk ki.

Erős fújó levegővel tisztítjuk a felületeket.

Portalanítás

Aranyozás

A metszéseket alapozó anyaggal kenjük be. A forgatható szorítószerszámot betoljuk az aranyozógépbe, és csatlakoztatjuk. A metszések aranyozása OCHSNER + CO géppel és technológiával, speciális KURZ gyártmányú fóliával történik. A fólia részei:

- ◆ hordozó,
- ◆ választóréteg (hő hatására elválik a hordozótól),

Könyvtestoszlop az állványon

- ◆ védőréteg (az aranyozott rész külső felülete),
- ◆ rögzítendő réteg (arany, ezüst),
- ◆ ragasztóréteg (Hotmelt).

Az aranyozás művelete

Az aranyozáshoz fűthető nyomóformára, nyomóerőre és nyomási időre van szükség. A fűthető nyomóformát szilikonhenger testesíti meg, a nyomás erőssége és a nyomás ideje (haladási sebesség) állítható. Az aranyozás hőmérséklete 350 °C körüli.

Első műveletként a sarkokat aranyozzuk kézi szerszámmal. Az aranyozás hosszát, a csiszoláshoz hasonlóan, itt is be kell állítani. Sorrend: eleje-, láb- és fejmetszés. A leírtak tökéletességéről könnyen meggyőződhet, hiszen kéznél van.

Aranyozott metszésű könyveket és brosúrákat készíthetünk különleges alkalmakra, jubileumi számokhoz. Lehetőség van:

- ◆ fejmetszés,
- ◆ fej- és hosszmetés,
- ◆ háromoldali metszés készítésére (gömbölyített sarkokkal is).